

Examenul național de bacalaureat 2022

Proba E.c)

Istorie

Testul de antrenament nr. 2

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educador-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I _____ **(30 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Apelând la cele mai diverse modalități de expresie, umanismul țărilor române ilustrează [...] o tematică distinctă, filozofică, istoriografică și juridică care echilibrează din punct de vedere cantitativ literatura religioasă. Îndeosebi istoriografia rămâne și în a doua jumătate a secolului un gen amplu cultivat, întrucât, cantitativ și calitativ, este principalul domeniu al activității intelectuale. Diversitatea genurilor la care aderă autorii (cronici, istorii, jurnale, memorii sau istorii în versuri) și în mod special cultivarea acelor specifice istoriografiei umaniste [...] atestă o evoluție spre istoriografia modernă. Autorii secolului al XVII-lea, Grigore Ureche în *Letopisețul Țării Moldovei*, Miron Costin în *De neamul moldovenilor* și stolnicul Constantin Cantacuzino în *Istoria Țării Românești*, datorită dezvoltării ideilor perioadei precedente, așază istoria românilor pe fundalul originii sale latine. [...] Istoriografia românească exprimă argumentat și la nivelul unei conținuturi remarcabile, de la Grigore Ureche și Miron Costin la stolnicul Constantin Cantacuzino și principele Moldovei, Dimitrie Cantemir, prin genuri proprii umanismului cu un corespunzător spirit critic, ideile originii comune latine a românilor, unității lor în spațiul Daciei de odinioară, susținute de o activă conștiință de sine”.

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

B. „Dimitrie Cantemir [...] vădea la începutul secolului al XVIII-lea preocupări concordante cu valorile preiluministe. În această sferă de interese a Iluminismului timpuriu se înscrie lucrarea geografică a învățatului principe, *Descriptio Moldaviae*, redactată în spiritul școlii germane de cunoaștere a statelor [...]; aceleași sensibilități culturale îi aparține opera lui Johann Filstich, *Tentamen Historiae Vallachicae*, precum și lucrarea lui Köleséry consacrată mineritului din Transilvania, *Auraria Romano Dacia* (1717). Făcând cunoscute cercurilor științifice realitățile țărilor române, această pleiadă de cărturari evidențiază originea latină a românilor, expunând-o unor mai largi cercuri intelectuale europene.

Dimitrie Cantemir, animat de ideea emancipării politice a țărilor române, consacră în *Historia Moldo-Valachica* și *Hronicon a vechimii romano-moldo-vlahilor* pagini semnificative despre latinitatea poporului român și a limbii sale, subliniind ideea apartenenței acestuia la aceeași civilizație [...]. Principele Moldovei continua, la nivelul unei savante argumentații, opțiunile umaniștilor din secolul al XVII-lea, conferind ideii de latinitate o formă doctrinară”.

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți lucrarea scrisă de Constantin Cantacuzino, precizată în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la poporul român. **2 puncte**
3. Menționați statul român și conducătorul acestuia la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că opțiunile umaniștilor din secolul al XVII-lea sunt continuate în secolul următor. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză* respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două aspecte din secolul al XX-lea referitoare la romanitatea românilor. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a izvoarelor istorice care susțin romanitatea românilor în secolul al XV-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea _____ (30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Constituția a fost promulgată de domnitorul Carol I la 30 iunie 1866 și a intrat în vigoare la 1 iulie 1866, data publicării ei în monitorul oficial (...). Deși țara se găsea încă sub suzeranitatea Imperiului Otoman, căruia îi plătea tribut și din care făcea parte nominal, totuși niciuna din prevederile ei nu menționează și nici nu face cea mai mică referire la această dependență (...).

«Art. 1 – Principatele Unite Române constituiesc un singur stat indivizibil, sub denumirea de România». Calificativul *indivizibil* era un răspuns la insistența puterilor garante ca Principatele să se separe prin alegerea unui nou domn (...)

Ca formă de guvernământ, România se transforma dintr-o monarhie electivă într-o monarhie ereditară (art. 82), ceea ce constituia încă o nesecotire a Convenției de la Paris (...). Se anunța principiul că toate puterile emană de la națiune și era dezvoltat principiul separării puterilor în stat. Puterea executivă era încredințată domnului (art. 35), puterea legislativă în mod colectiv domnului și Reprezentanței Naționale (art. 32, alin I), iar puterea judecătorească tribunalelor și curților (art. 36). Reprezentanța Națională se compunea din Senat și Adunarea Deputaților. Se adoptă deci sistemul bicameral (...)

Titlul II. „Despre drepturile românilor”, prevedea cele mai largi libertăți: libertatea conștiinței, a presei, a învățământului, a întrunirilor. Privilegiile și titlurile de noblete erau desființate. Inviolabilitatea persoanei și a domiciliului erau garantate. Se interzicea pedeapsa cu moartea și confiscarea averii. Se asigura secretul corespondenței. Libertatea presei era garantată foarte eficient, specificându-se că ziarele n-aveau nevoie de autorizație pentru a apărea (...) nu puteau fi suprimate sau suspendate. Drepturile electorale se bazau tot pe cens, alegătorii fiind împărțiți în patru colegii electorale în funcție de venit, profesiune și demnități deținute.

(E.Focșăneanu, *Istoria constituțională a României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți puterea suzerană precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Pecizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați, din sursa dată, numele domnitorului și un aspect referitor la forma de guvernământ a statului. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la puterea legislativă. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la drepturile și libertățile cetățenești, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia existența unei constituții a contribuit la consolidarea democrației românești în prima jumătate a secolului XX. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea _____ (30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre totalitarism și democrație în Europa (secolul al XX-lea), având în vedere:

- menționarea a două ideologii totalitare din Europa Occidentală și a câte unei caracteristici a fiecăreia, în prima jumătate a secolului al XX-lea;
- prezentarea unei practici politice totalitare utilizate în Europa de Est, în a doua jumătate a secolului al XX-lea și precizarea unui stat care a utilizat această practică politică;
- formularea unui punct de vedere referitor la practicile politice democratice din Europa, în a doua jumătate a secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, structurarea eseului, evidențierea **relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și încadrarea eseului în limita de spațiu precizată.